

**AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 210.
MELLÉKLET: 1 db**

TÁRGY: *Javaslat a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságához benyújtott „Escher Károly 125- Jubileumi fotókiállítás” című pályázat jóváhagyására és megvalósítására*

ELŐTERJESZTÉS

**SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK
2015. szeptember 23-i RENDES ÜLÉSÉRE**

ELŐTERJESZTŐ:

Ács Rezső polgármester

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE:

Szabó Veronika pályázati referens

ELŐADÓ:

Ács Rezső polgármester

KEZELÉSI MEGJEGYZÉS:

VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPTA:

EGYÉB SZERVEZET:

MEGTÁRGYALTA:

*Humán Bizottság
Gazdasági és Pénzügyi Bizottság*

A HATÁROZAT SZÁMA:

*.../2015.(...) határozat
.../2015. (...) határozat*

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA:

Terjedelem: 1+ 2 oldal

Tisztelt Közgyűlés!

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságához „Escher Károly- 125 Jubileumi fotókiállítás” címmel. A kiállítás finanszírozásához az Emberi Erőforrások Miniszterétől –a Nemzeti Kulturális Alap forrásából– az Igazgatósághoz elektronikus úton benyújtott pályázattal igényeltünk támogatást.

A pályázat benyújtásának határideje 2015. szeptember 15. napja volt, ezért a pályázat benyújtásának utólagos jóváhagyása szükséges.

A kiállítás előzménye: Escher Károly nemzetközi híró fotóművész 125 éve október 22- én született Szekszárdon. Már a 120 éves évfordulón megalakítottuk az Escher Károly Emlékbizottságot, mely a budapesti emlékbizottság tagjaival közösen Escher Szabadegyetem keretében ismertette Szekszárdon, az év folyamán a fotográfus életművét, valamint megrendezte Budapesten a Magyar Fotográfusok Házában, a Mai Manó Házban „Az ismeretlen ismerős Escher Károly életmű kiállítást, melynek bemutatásra 2010. október 22- december 12-ig került sor.

Az akkori kiállítás Szekszárdon történő bemutatására a Babits Mihály Kulturális Központ – Agóra Művészetek Házának rekonstrukciója miatt nem került sor, így az életmű Szekszárdon történő bemutatása a 125 éves jubileum alkalmából többszörösen indokolt.

A projekt teljes költségvetését az alábbi pályázat mutatja be:

Költség jogcímek	Tervezett kiadás (Ft bruttó)
<i>Személyi jellegű költségek</i>	
Tiszteletdíjak	542 290
<i>Dologi jellegű kiadások</i>	
Installáció	234 950
Szakmai anyagköltség	304 800
Analóg és digitális képkidolgozás	656 209
Paszpartu	167 640
Reklám és propaganda költség	50 800
Kiadványok (katalógus megjelentetése)	1 250 950
Összesen	3 207 639

A kiállítás összköltsége 3.207.639 Ft, amelyhez miniszteri támogatás formájában 2.672.639 Ft-ot igényeltünk. Az önerő 500.000 Ft, melyet a 2015. évi költségvetés 1. sz. melléklet Évfordulók, rendezvények sorról kerül finanszírozásra. Bevéttel is kalkuláltunk 35.000 Ft összeg mértékéig, amely a projekt keretében készülő katalógus eladásából származik.

Kérem a Tisztelt Közgyűléstől az előterjesztés megtárgyalását és a határozati javaslat jóváhagyását.

Szekszárd, 2015. szeptember 18.

Ács Rezső
polgármester

Határozati javaslat

1. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jóváhagyja az „Escher Károly-125 Jubileumi fotókiállítás” című pályázat benyújtását a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságához.
2. A Közgyűlése kötelezettséget vállal arra, hogy a projekt megvalósításához saját erőként **500.000 Ft**-ot biztosít a 2015. évi költségvetési rendelet 1. mellékletben szereplő „Évfordulók, rendezvények” keret terhére.

Határidő: *2015. szeptember 23.*

Felelős: *Ács Rezső polgármester
dr. Varga Katalin jegyző*

ESCHER KÁROLY

Szekszárd. 1890. október 22—Budapest, 1966. február 16.

A magyar fotótörténetnek Balogh Rudolf mellett az egyik legfontosabb alakja. E könyv (*Kincses Károly: Fotográfusok made in Hungary : Aki elment, aki maradt*) megszületésének ötlete épp az Escher és Munkácsi Márton életműve közötti feltűnő párhuzamból született. Az azonos szerkesztőségben kezdődött, hamar kétfelé ágazott életutak egyike a méltán világszerte ismert Munkácsi Mártoné, a másik az itthon is csak alig ismert Escher Károlyé.

Pedig azonos alapról indult, egyformán nagy tehetség volt mindkettő. Escher képességei nem koptak el itthon, de a feltételek különbözősége, a sztárcsináló gépezet magyarországi hiánya magyarázhatja talán a pályáívek ilyen alakulását.

Szekszárdon született, hét évvel Babits Mihály után. Apja iparos volt, s a négy polgári után ő is géplakatos-inas, majd 1908-tól műszaki rajzoló lett a Ganz-gyárban. Eleinte kedvtelésből, amatőrként fotózott. Első lépéseit a szintén a Ganzban dolgozó Belházy Imre segítette, aki ekkoriban már nemzetközi és hazai kiállítások résztvevőjeként a magyar művész-fotográfia egyik ismert személyisége. Escher pályája 1911-től a Schlick—Nicholson-féle gépgyárban folytatódott. Itt is műszaki rajzolóként kereste kenyerét.

Hamarosan azonban a filmiparban bukkant fel: a Frölich—Fodor filmriport vállalathoz került.

A Tanácsköztársaság alatt a Magyar Tanácsköztársaság Forradalmi Filmhíradójának (Vörös Film Riport) operatőreként ő forgatta az eseményeket dokumentáló mozgófilmek egy részét. Első filmjén Fedák Sári énekelte a toborzót, de nevét ott olvashatjuk a Bródy Sándor művéből 1919-ben forgatott A dada majd a Star stúdió további filmjeinek stáblistáján is.

Balogh Rudolf figyelt fel rá, s hívta fotóriporternek az Est Lapokhoz, még 1927-ben. A korabeli Magyarország legtekintélyesebb sajtóbirodalmához három napilap és a Pesti Napló Képes Melléklete tartozott

Élete végéig sajtófotós maradt, később a Zilahy Lajos szerkesztette Híd, az Egyed Zoltán nevével fémjelzett Film Színház Irodalom, 1945 után a Képes Világ, Kis Újság, Képes Figyelő, Hungarian Foreign Trade munkatársa volt. Nem az ő bűne, hogy ez az ízig-vérig riporter alkat a Városepítési Tervező Iroda fotósaként ment nyugdíjba. Munkásságának kezdete megelőzi az illusztrált lapok, az ún. magazinstílus fénykorát. Méltán mondhatjuk, hogy Balogh Rudolf, Erdélyi és Jelfy Gyula mellett itthon az ő kinyomtatott fotói is jócskán hozzájárultak, hogy a képnek a szöveggel egyenrangú szerep jusson a lapokban.

Contax gépével, az 1,5-ös fényerejű optikával készítette riportfotói jelentős részét, ezzel alaposan megbotránkoztatva kollegáit, akik lenézték a kisfilmes gépeket, s riportképeiket minimum 6x9, de inkább 9x12 cm-es lemezekre exponálták. A fáma szerint mindig adott fénynél fotográfiáit, nem használta a magnéziumos villanókat. Ez látszólag technikai kérdés, de aki látott már felrobbanni, elfüstölni egy adag magnéziumport a riporter kinyújtott kezében, az tudja, ott második expozícióra csak egy bizonyos idő múltával, megfélemlített, reszkető modellel kerülhet sor. Eschert nagy fényerejű objektívje segítette, hogy rejtve maradhasson, hogy fenntarthassa a természetességet. Ezért is mások a képei, mint kortársaié, hasonlatosan Felix Manhoz, Erich Salomonhoz. Az elsők között alkalmazta a bemozdulásos élettenséget, provokálva vele a tú-éles, ámde statikus riportképekhez szokott szerkesztőket.

Fél évszázadon keresztül ott volt a gépével mindenütt, ahol megörökítésre méltó esemény történt. Micsoda ötven év volt ez! Az első világháború, a Tanácsköztársaság, a harmincas évek világválsága, az ezzel járó mérhetetlen nyomorúság, a Matuska Szilveszter által a völgybe robbantott biatorbágyi vonat és a viadukt, a második világháború, a szövetséges államok bombázói, az orosz katyuskák és a német lövegek után maradt magyar romok, Bartók Csodálatos mandarinja, az első, a második és a többedik három, majd öt éves tervek eredményei...

És mindez Escher filmjein, lemezein. Mint ahogy a korszak neves és névtelen alakjai is megmaradtak általa: Derkovits Gyula, az éhen halt festő, Walter Gropius, Móricz Zsigmond, Pablo Casals, Thomas Mann és József Attila, Kodály, Rippl- Rónai József, Karinthy Frigyes, Pór Bertalan és Saljapin, Benjamino Gigli, valamint Bartók Béla, Piccard professzor, a windsori herceg, Ferenczy Noémi, Tersánszky Józsi Jenő... és még milyen sokan.

1958-ban riporterri módszereiről is valló portréalbumot jelentetett meg a tragikus sorsú színésznőről, Bajor Giziről. Egy évre rá a riportfényképezésről adott ki szakkönyvet.

Életművének valószínűleg nem legkiemelkedőbb momentuma ugyan, de szakmai tekintélyét mutatja, hogy őt bízták meg — szakember híján — a nemzeti ereklyének számító Petőfi-dagerrotípiá restaurálásával, amit a kor műszaki színvonalának megfelelően el is végzett. Ma már többet tudunk az általa alkalmazott beavatkozások pusztító voltáról, s vélhetőleg nem nyúlnánk ily módon egyetlen dagerrotípiához sem, de akkor még más világ járta.

A riporterri munka mellett művészfotó kiállításokon is részt vett: Milánóban az 1934-es Iparművészeti Kiállításon első díjat nyert, ahol Pécsit és Kálmán Katát is aranyéremmel jutalmazták. Első önálló kiállítására 1965-ben a Nemzeti Galériában került sor, Kass János rendezésében. 1960-ban AFIAP, három év múlva EFLAP címet nyert a Nemzetközi Fotóművészeti Szövetségtől. A magyar kormány is elismerte működését a Munka Érdemrend ezüst fokozata (1963) és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze.

Szerző: Kincses Károly (fotótörténész)

Cím: Fotográfusok made in Hungary : Aki elment, aki maradt / [Kincses Károly]

Dátum: [1998]

Megjelenés: [Kecskemét] : Magyar Fotográfiai Múzeum, [1998]

Terjedelem: 75 p. : ill. ; 24 cm

ETO jelzet: 77.04(439):929

ISBN: 963 8383 09 7 (fűzött)